

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Інститут екранних мистецтв

Кафедра продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Олена АЛЕКСАНДРОВА

« 23 » вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Рівень вищої освіти:	<u>третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий)</u>
Спеціальність:	<u>021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво, 026 Сценічне мистецтво</u>
Освітньо-наукові програми:	<u>Аудіовізуальне мистецтво та виробництво, Сценічне мистецтво</u>
Освітньо-творчі програми:	<u>Аудіовізуальне мистецтво та виробництво, Сценічне мистецтво</u>

Розробник:

ПРОСІНА Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва

Викладач:

Просіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва Інституту екранних мистецтв

Протокол від 28.08.2025 р. № 1

Завідувач кафедри _____

Людмила НОВІКОВА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Кандидат мистецтвознавства,

ст. викладач кафедри продюсерства

аудіовізуального мистецтва та виробництва

28.08.2025

_____ (підпис)

Людмила НОВІКОВА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Доцент, кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення _____

10.09.2025

_____ (підпис)

Сергій МАРЧЕНКО

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Сценічне мистецтво

Професор, доктор мистецтвознавства,

професор кафедри театрознавства

08.09.2025

_____ (підпис)

Майя РЖЕВСЬКА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Сценічне мистецтво

Професор, заслужений діяч мистецтв України,

професор кафедри мистецтва театру ляльок

09.09.2025

_____ (підпис)

Руслан НЕУПОКОЄВ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Актуальні проблеми педагогіки і психології вищої школи» розроблена відповідно до Положення про навчально-методичний комплекс освітніх компонентів у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, затверджене рішенням Вченої ради від 28 травня 2024 р., протокол № 6 (введено в дію наказом від 28.05.2024 № 97-Д).

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс (рік навчання)	2		2	
Семестр	III	IV	III	IV
Кількість кредитів	3	-	3	-
Загальний обсяг годин	90	-	90	-
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	16	-	4	-
	Семінарські			
	14	-	2	-
	Самостійна робота			
	60	-	-	-
Вид підсумкового контролю	екзамен	-	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системних знань, умінь і навичок у сфері педагогіки та психології вищої школи, необхідних для успішної організації освітнього процесу, урахування психологічних особливостей учасників освітнього середовища, планування та здійснення науково-педагогічної й науково-психологічної діяльності, а також для ефективного вирішення актуальних педагогічних і психологічних проблем освітньої практики у закладах вищої освіти.

Завдання:

1. Актуалізувати теоретичні знання щодо основ педагогіки і психології вищої школи, їх принципів, методів і сучасних тенденцій розвитку.
2. Розвинути практичні навички застосування педагогічних і психологічних технологій, ефективного викладання та організації освітнього процесу.
3. Сприяти формуванню здатності розв'язувати складні педагогічні і психологічні проблеми на основі застосування інноваційних підходів.
4. Розвивати вміння оцінювати та покращувати якість педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.
5. Сформувати здатність до планування та організації науково-педагогічної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

Здатність планувати, організовувати та здійснювати власну науково-педагогічну діяльність.

Здатність передавати знання про аудіовізуальне мистецтво та перформативні мистецтва і практичний досвід різноманітними шляхами та засобами.

Здатність використовувати набуті компетентності для саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації.

Програмні результати навчання (ПРН):

Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання, планувати та здійснювати наукові дослідження.

Проводити науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, застосовувати інноваційні форми, засоби та технології, здійснювати наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення освітнього процесу, розробляти і викладати фахові навчальні дисципліни.

Дотримуватись норм професійної етики й академічної доброчесності у науковій та практичній діяльності, зокрема при проведенні власного наукового дослідження та реалізації творчого мистецького проєкту.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

У результаті опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня повинні продемонструвати здатність:

- Критично осмислювати сучасні теорії, концепції та підходи педагогіки і психології вищої школи, аналізувати їх у контексті актуальних викликів розвитку вищої освіти.
- Застосовувати педагогічні та психологічні знання для проєктування, організації та вдосконалення освітнього процесу у закладах вищої освіти з урахуванням вікових, професійних та індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти.
- Ідентифікувати, аналізувати та обґрунтовано розв'язувати складні педагогічні й психологічні проблеми, що виникають у професійній, науково-педагогічній та освітній практиці.
- Використовувати сучасні освітні, комунікативні та цифрові технології, інноваційні методи навчання й оцінювання для забезпечення якості освіти та розвитку освітнього середовища.
- Забезпечувати психологічну безпеку та етичну взаємодію в освітньому середовищі, дотримуючись принципів професійної етики, академічної доброчесності та ненасильницької комунікації.

- Проєктувати та реалізовувати власну науково-педагогічну діяльність, здійснювати рефлексію професійного досвіду та визначати напрями подальшого професійного і наукового розвитку.
- Інтегрувати міждисциплінарні підходи у навчальну, дослідницьку та освітньо-проєктну діяльність для розв'язання комплексних завдань у сфері вищої освіти.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	самостійна робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	самостійна робота
2 курс / 3 семестр:														
Тема 1. Сучасні виклики педагогіки і психології вищої школи	11	2	2				7	11	1					10
Тема 2. Психологічна безпека та ризики освітнього середовища: токсичні взаємини, булінг, мобінг, вигорання	11	2	2				7	11	0,5					10,5
Тема 3. Комунікаційна етика та ненасильницьке спілкування у викладацькій практиці вищої школи	12	2	2				8	12	0,5					11,5
Тема 4. Цифровізація навчального процесу	13	2	2				9	13						13
Тема 5. Міждисциплінарний підхід у вищій освіті	11	2	2				7	11	1					10
Тема 6. Моніторинг якості освіти: методи та інструменти	12	2	2				8	12	1					11
Тема 7. Сучасні підходи до навчання: педагогіка, андрагогіка, хютогогіка та дизайнування освітнього процесу	11	2	2				7	11		2				9
Тема 8. Професійна ідентичність викладача вищої школи: педагогічні та психологічні виміри	9	2					7	9						9
Разом	90	16	14				60	90	4	2				84

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1: Сучасні виклики педагогіки і психології вищої школи

Тема спрямована на аналіз основних методологічних підходів у педагогіці і психології вищої школи, вивчення закономірностей і принципів навчання, а також методів, що використовуються у сучасному освітньому процесі. Особлива увага приділяється історичному розвитку дидактики, її основним поняттям, принципам та адаптації до сучасних викликів, включаючи цифровізацію, інтернаціоналізацію освіти та інноваційні підходи до навчання.

Окремо розглядаються питання формування культури доброчесності в університетському середовищі, зокрема академічної та економічної доброчесності, як важливих складових професійної етики педагога і студента. Наголошується на необхідності прозорості, відповідального використання ресурсів, запобігання корупційним практикам і формуванні довіри в освітньому середовищі як основи стійкого розвитку системи вищої освіти.

Основні поняття/ключові слова: методологія вищої освіти, дидактика, історія дидактики, закономірності і принципи навчання, методи навчання, інноваційні технології, цифровізація освіти, академічна доброчесність.

Вид заняття: лекція, семінарське заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 27.08.2025). – Назва з екрана.
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 07.09.2021. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 27.08.2025). – Назва з екрана.
3. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. Дата оновлення: 11.10.2017. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 27.08.2025). – Назва з екрана.
4. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / В. С. Кулішов. – Б. Церква. : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. – С. 142. – Режим доступу : <https://surl.lt/cmornr>. – Назва з екрана.
5. Отамась І. Г. Забезпечення академічної доброчесності в науковому та освітньому середовищі закладів освіти: досвід ЄС та України [Електронний ресурс] / Інна Григорівна Отамась. – К. : ЦПО, 2021. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733273/>. – Назва з екрана.
6. Стражнікова І. В. Дидактичні системи у вищій освіті : навч.-метод. посіб. / І. В. Стражнікова. – Івано-Франківськ. : НАІР, 2016. – С. 108.

Додаткова:

1. ALLEA – All European Academies. European Code of Conduct for Research Integrity: Revised edition [Електронний ресурс] / ALLEA – All European Academies. – Berlin. : ALLEA – All European Academies, 2017. – 20 с. – Режим доступу: <https://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/05/ALLEA-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity-2017.pdf>

2. Бахрушин В. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід [Електронний ресурс] / В. Бахрушин. 2018. – Режим доступу: <https://surl.li/vsrbta>. – Назва з екрана.
3. Грицюк І. М., Просіна О. В. Психологічні засади тьюторингу у вищій школі / І. М. Грицюк, О. В. Просіна // Innovative Pedagogy. – 2024. – Вип. 62. – С. 132–138.
4. Кириченко М. О., Просіна О. В., та ін. Нелінійне світорозуміння освіти дорослих в умовах глобалізації/ М.О. Кириченко, О.В. Просіна // Вісник післядипломної освіти. – 2020. – Вип. 11. С. 41–49.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – С. 486.
6. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи. / З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2009. – С. 495.
7. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/9-650 від 23.10.2018 р. : «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – К., 2018. – Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/62228/. – Назва з екрана.
8. Міністерство освіти і науки України. Наказ № 1140 від 19.10.2018 р. : «Деякі питання Національного репозитарію академічних текстів» [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – 2018. – Режим доступу: <https://surl.li/anikam>. – Назва з екрана.
9. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Кодекс академічної доброчесності [Електронний ресурс] / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. – 2019. – Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічної-доброчесності.pdf>.
10. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. [Електронний ресурс] / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. – 2019. – Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/>. – Назва з екрана.
11. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні [Електронний ресурс] // SAIUP. – Режим доступу: <https://saiup.org.ua/>. – Назва з екрана.
12. Шкарлатюк К. І., Коширець В. В., Просіна О. В. Тьюторинг у вищій освіті: концепції та практика / К. І. Шкарлатюк, В. В. Коширець, О. В. Просіна // Вісник післядипломної освіти. – 2024. – Вип. 20. – С. 75–83.

Тема 2: Психологічна безпека та ризики освітнього середовища: токсичні взаємини, булінг, мобінг, вигорання

Тема розкриває значення психологічної безпеки в закладах вищої освіти, її вплив на якість навчання, професійний розвиток і благополуччя учасників освітнього процесу. Розглядаються ключові поняття, пов'язані з психологічними ризиками в освітньому середовищі, зокрема токсичні взаємини, булінг, мобінг, кібербулінг, емоційне та професійне вигорання.

Особлива увага приділена механізмам виявлення та профілактики психологічного насильства, стратегіям формування підтримувальної комунікації, розвитку емоційної компетентності та культури взаємодопомоги в академічній

спільноті. Окремо висвітлено алгоритми реагування на випадки психологічного тиску та створення політик психологічної безпеки у ЗВО.

Основні поняття/ключові слова: психологічна безпека, токсичні взаємини, булінг, мобінг, кібербулінг, агресор, жертва, спостерігач, емоційне та професійне вигорання, психологічна підтримка, культура підтримки та довіри, ненасильницька комунікація (NVC), стресостійкість, емоційна компетентність, превенція психологічних ризиків.

Вид заняття: лекція, семінарське заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 27.08.2025). – Назва з екрана.
2. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/3737-22 від 29.03.2022 р. : «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – К., 2022. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zabezpechennya-psihologichnogo-suprovodu-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-vovennogo-stanu-v-ukravini>. – Назва з екрана.
3. Alrawashdeh M.N., Al-Momani M., Al-Shboul M. Workplace cyberbullying and social capital among Jordanian university academic staff: a cross-sectional study // Humanities and Social Sciences Communications. – 2024. – Vol. 11. – Art. 334. – Mode of access: <https://doi.org/10.1057/s41599-024-02805-z>. – Назва з екрана.
4. Berglund D. Workplace bullying, stress, burnout, and the role of psychological safety // International Journal of Workplace Health Management. – 2025. – Vol. 16, No. 1. – Mode of access: <https://doi.org/10.1080/21568235.2023.2301588>. – Назва з екрана.
5. Kobayashi M., Kawakami N., Tsutsumi A., et al. Effectiveness of a group-based psychological safety intervention to prevent workplace bullying and sustain work engagement: a cluster randomized controlled trial // Behavioral Sciences. – 2025. – Vol. 15, No. 10. – Mode of access: <https://doi.org/10.3390/bs15101302>. – Назва з екрана.
6. Kyrychenko S. Burnout syndrome among higher education instructors as a consequence of distance learning // ScienceRise: Pedagogical Education. – 2025. – No. 2(63). – P. 26–30. – Mode of access: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2025.332087>. – Назва з екрана.
7. Nichiporenko N. Psychological safety as a characteristic feature of common workplace environments: bullying and mobbing experiences // SHS Web of Conferences. – 2021. – Vol. 104. – Mode of access: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2021/10/shsconf_dihelt2021_01036.pdf (дата звернення: 05.09.2025).

Додаткова:

1. Вартанова О., Кузнецов Д. Аналіз факторів професійного вигорання співробітників і здобувачів закладів вищої освіти в контексті управління благополуччям персоналу [Електронний ресурс] / О. Вартанова, Д. Кузнецов //

- Економіка та суспільство / КНУТД. – К., 2024. – № 59. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-50>. – Назва з екрана.
2. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України [Електронний ресурс] : Наказ МОН України від 22.05.2018 р. № 509. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>. – Назва з екрана.
 3. Професійне та емоційне вигорання учасників освітнього процесу під час кризових і трансформаційних процесів : матеріали всеукр. наук.-педаг. підвищ. кваліфікації (м. Львів, 1 січ.-11 лют. 2024 р.). – Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2024. – С. 164.
 4. Кириченко М. О., Просіна О. В., Гончаренко Я. В. Готовність педагогічних та науково-педагогічних працівників до професійної трансформації в умовах війни: аналітичний огляд дослідження [Електронний ресурс] / М. О. Кириченко, О. В. Просіна, Я. В. Гончаренко // Modern Engineering and Innovative Technologies. – 2024. – Вип. 6(31-06). – С. 16-35. – Режим доступу: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2024-31-00-033>. – Назва з екрана.
 5. Просіна О. В. Модель упровадження авторської синергетичної технології професійної трансформації педагогічних (науково-педагогічних) працівників: емерджентні системи та їх вплив [Електронний ресурс] / О. В. Просіна // Modern Engineering and Innovative Technologies. – 2024. – Вип. 6(31-06). – С. 36-52. – Режим доступу: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2024-31-00-032>. – Назва з екрана.
 6. Prosina O., Kyrychenko M., Sergeeva L., Ivchenko T., Fedorova Y. Exploration of pedagogical staff readiness for professional transformation: analysis of synchronous online focus group (SOFG) study results // African Journal of Applied Research. – 2024. – Т. 10, № 1. – Р. 400-417. – Режим доступу: <https://www.ajaronline.com/index.php/AJAR/article/view/711>. – Назва з екрана.

Тема 3: Комунікаційна етика та ненасильницьке спілкування у викладацькій практиці вищої школи

Тема присвячена аналізу комунікаційної етики викладача вищої школи як важливої складової професійної культури, академічної відповідальності та психологічної компетентності. Розглядаються етичні засади академічної комунікації, особливості взаємодії у системі «викладач – студент», а також вплив комунікативної поведінки викладача на освітнє середовище, навчальну мотивацію та психологічний клімат.

Особлива увага приділяється концепції ненасильницького спілкування як психологічному та етичному підходу до побудови діалогу, запобігання комунікативному тиску й конструктивного розв'язання конфліктних ситуацій у викладацькій практиці. Аналізуються можливості застосування принципів ненасильницького спілкування в умовах асиметрії ролей, цифрової та дистанційної взаємодії, міжкультурного освітнього середовища, а також у кризових і стресових контекстах сучасної вищої освіти.

Основні поняття/ключові слова: комунікаційна етика, академічна комунікація, ненасильницьке спілкування, емпатія, рефлексія, конфлікт, психологічна культура викладача, цифрова комунікація.

Вид заняття: лекція, семінарське заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Калюжна Н. Етика професійного і ділового спілкування : навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / Н. Калюжна. – К. : ФОП Гуляєва В. М., 2022. – С. 228. – Режим доступу: <https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/8.5-Kalyuzhna.pdf>.
2. Розенберг М. Б. Ненасильницьке спілкування. Мова життя / М. Б. Розенберг. – К. : ТОВ «Видавництво Ранок», 2020. – С. 258.
3. Mahmoud G. N. M., Hussein Abdel-karim N. A., Aboserea M. M., Ghaith R. F. A. Exploring nonviolent communication and empathy in the university environment: a qualitative study // Cuestiones de Fisioterapia. – 2024. – Vol. 53, No. 2. – P. 4013–4042. – Mode of access: <https://doi.org/10.48047/w5g31070>. – Назва з екрана.

Додаткова:

1. Довідник безбар'єрності [Електронний ресурс] // Без бар'єрів. – Режим доступу: <https://bf.in.ua/>. – Назва з екрана.
2. Іванова О. А. Комунікативні бар'єри у спілкуванні фахівця сфери обслуговування: шляхи подолання / О. А. Іванова // Інноваційна педагогіка. – 2023. – Вип. 57(1). – С. 199–203. – Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/57/part_1/40.pdf.
3. Простір Гідності Dignity Space. Про Емпатію (українські субтитри) - Brené Brown - On Empathy (Ukrainian subtitles) [Електронний ресурс] / Простір Гідності Dignity Space // YouTube. – 2016. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=2pIC1uoHMIo>. – Назва з екрана.

Тема 4: Цифровізація навчального процесу

Тема присвячена аналізу процесів цифрової трансформації у сфері вищої освіти. Вона охоплює питання використання цифрових технологій для підвищення ефективності освітнього процесу, створення інтерактивного навчального середовища та розвитку цифрових компетентностей здобувачів освіти. Особливу увагу приділено інструментам дистанційного та змішаного навчання, навчальним платформам, системам управління навчанням (LMS), а також технологіям віртуальної й доповненої реальності. Аспіранти дізнаються про переваги й виклики цифровізації, а також отримують приклади успішного впровадження цифрових практик у закладах вищої освіти України та світу.

Основні поняття/ключові слова: цифровізація освіти, дистанційне та змішане навчання, онлайн-курси, навчальні платформи, LMS, інтерактивні технології, цифрові компетентності, EdTech, віртуальна та доповнена реальність, AI(Ш).

Вид заняття: лекція, семінарське заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Спірін О. М. Цифровізація освіти, освітнього процесу / О. М. Спірін // Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України: 2-ге вид., допов. та перероб. – К. : Юрінком Інтер, 2021. – С. 1099–1100.
2. Биков В. Ю., Спірін О. М., Пінчук О. П. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, О. П. Пінчук // Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття». UNESCO Chair Journal. «Lifelong Professional Education in the XXI Century». – 2020. – № 1. – С. 27–36. – Режим доступу: [https://doi.org/10.35387/UCJ.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/UCJ.1(1).2020.27-36). – Назва з екрана.
3. Сіренко О. Ю., Спірін О. М. Цифрова дослідницька компетентність науково-педагогічного працівника: сутність поняття / О. Ю. Сіренко, О. М. Спірін // Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану : збірник матеріалів. (м. Київ, 27 лютого 2025 р.) / Інститут цифровізації освіти НАПН України. – К. : ІЦО НАПН України, 2025. – С. 62–64.
4. Vorotnykova I., Dziabenko O., Morze N. Perspectives of implementation of personalized learning using artificial intelligence in higher education / I. Vorotnykova, O. Dziabenko, N. Morze // Information Technologies and Learning Tools. – 2025. – Vol. 105, No. 1. – Published February 28, 2025. – Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5893>. – Назва з екрана.
5. Дистанційне та змішане навчання як засіб реалізації індивідуальної траєкторії професійного зростання педагога : монографія / за наук. ред. І. П. Воротникової. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. – С. 256.

Додаткова:

1. Kyrychenko M., Prosina O., et al. Transformational processes in non-formal adult education in Ukraine: trends and perspectives / M. Kyrychenko, O. Prosina // AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. – 2021. – Vol. 11, Iss. 2. – P. 80–84.
2. The State of Edtech 2016 [Electronic resource] // EdSurge. – Mode of access: <https://www.edsurge.com/research/reports/the-state-of-edtech-2016>. – Title from screen.
3. Digital Education Outlook 2023: Pushing the Frontiers with Artificial Intelligence, Blockchain and Robots [Electronic resource] // OECD. – Mode of access: <https://www.oecd.org/education/digital-education-outlook-2023.htm>. – Title from screen.
4. Sinha S. New Google for Education tools for how you teach, learn and manage [Electronic resource] / Shantanu Sinha // Google. – Mode of access: <https://blog.google/products-and-platforms/products/education/google-for-education-iste-2023/>. – Title from screen.
5. 2023 Global Education Outlook [Electronic resource] // HolonIQ. Global Impact Intelligence. – Mode of access: <https://www.holoniq.com/notes/2023-global-education-outlook> (date of access: 20.05.2025). – Title from screen.

6. Education Technology in 10 Charts [Electronic resource] // HolonIQ. Global Impact Intelligence. – Mode of access: <https://www.holoniq.com/edtech-in-10-charts> (date of access: 20.05.2025). – Title from screen.
7. Microsoft's 2023-2024 MIE Experts and Showcase Schools: Fostering a culture of innovation | Microsoft Education Blog [Electronic resource] // Microsoft Education Blog. – Mode of access: <https://www.microsoft.com/en-us/education/blog/2023/09/microsofts-2023-2024-mie-experts-and-showcase-schools-fostering-a-culture-of-innovation/> (date of access: 20.05.2025). – Title from screen.
8. Rodriguez-Segura D. EdTech in Developing Countries: A Review of the Evidence [Electronic resource] / Daniel Rodriguez-Segura // The World Bank Research Observer. – 2022. – Vol. 37, Iss. 2. – P. 171–203. – Mode of access: <https://doi.org/10.1093/wbro/lkab011>. – Title from screen.
9. Global education monitoring report, 2023: technology in education: a tool on whose terms? [Electronic resource] // UNESCO. – Mode of access: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385723>. – Title from screen.

Тема 5: Сучасні підходи до навчання: педагогіка, андрагогіка, хьютологіка та дизайнування освітнього процесу

Тема присвячена аналізу сучасних підходів до організації освітнього процесу в умовах динамічних змін у суспільстві. Розглядаються основи педагогіки як науки про навчання, андрагогіки — підходу, орієнтованого на освіту дорослих, та хьютологіки — концепції самонавчання, яка акцентує увагу на автономії та саморегуляції здобувачів освіти. Особлива увага приділяється дизайнуванню освітнього процесу, яке включає інтеграцію інноваційних технологій, цифрових інструментів та адаптивних методів навчання, що сприяють забезпеченню якості освіти та розвитку ключових компетентностей у здобувачів.

Основні поняття/ключові слова: синергетика, педагогіка, андрагогіка, хьютологіка, навчальна автономія, самоорганізація, навчання дорослих, мотивація до самостійного навчання, самоменеджмент, індивідуальні освітні траєкторії, інтеграція освітніх підходів.

Вид заняття: лекція, семінарське заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Halupa C. M. Pedagogy, andragogy, and heutagogy [Electronic resource] / Colleen M. Halupa // Transformative Curriculum Design in Health Sciences Education. – 2015. – P. 143–158. – Mode of access: <https://doi.org/10.4018/978-1-4666-8571-0.ch005>. – Title from screen.
2. Денисенко С. М. Педагогічний дизайн у сучасному освітньому просторі / Світлана Миколаївна Денисенко // Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки. – 2015. – Т. 3, № 81. – С. 79–83.
3. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. – С. 452.

4. Дубасенюк, О. А., Самойленко, О. А. Основи андрагогіки (для фахівців у галузі освіти дорослих): навч.-метод. посібник. – Житомир: Вид. ЖДУ ім. І. Франка. – 2020. – С. 247.
5. Синергетика і освіта: монографія / За ред. В. Г. Кременя. – К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. – С. 348.
6. Наход, С. А. Педагогічний дизайн як засіб підвищення мотивації студентів у процесі e-learning [Електронний ресурс] / С. Наход // Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки». – 2020. – Т. 2, № 20. – С. 311–320. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-2-20-36>. – Назва з екрана.
7. Сиротюк Н. М. Педагогічний дизайн як чинник розвитку навчальної мотивації студентів дистанційної форми навчання [Електронний ресурс] / Н. М. Сиротюк, С. І. Гайдай // Академічні студії. Серія «Педагогіка». – 2022. – № 1. – С. 51–55. – Режим доступу: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.1.8>. – Назва з екрана.

Додаткова:

1. Alvi A. H. From Pedagogy to Andragogy in Post Covid-19 ESP Courses: A Customized Blended Learning Model for English in Medicine at a Saudi University [Electronic resource] / Amatul Hafeez Alvi // World Journal of English Language. – 2023. – Vol. 13, no. 2. – P. 77. – Mode of access: <https://doi.org/10.5430/wjel.v13n2p77>. – Title from screen.
2. Кириченко М. О. Нелінійне світорозуміння освіти дорослих: неформальна освіта в системі українського відкритого університету післядипломної освіти / М. О. Кириченко, О. В. Просіна, Т. С. Кравчинська, Я. Л. Швень // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи. - 2020. - Вип. 77. - С. 113-117. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2020_77_27. – Назва з екрана.
3. Фрицюк В. Професійний саморозвиток майбутнього педагога: х'ютагогічний підхід [Електронний ресурс] / Валентина Фрицюк, Майя Кадемія // Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems. – 2022. – С. 315–325. – Режим доступу: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-315-325>. – Назва з екрана.
4. Andragogy, peeragogy, heutagogy, and cybergogy contribution on self-regulated learning: A structural equation model approach. [Electronic resource] / Amiruddin [et al.] // International Journal of Instruction. – 2023. – Vol. 16, no. 3. – P. 551–572. – Mode of access: <https://doi.org/10.29333/iji.2023.16330a>. – Title from screen.

Тема 6: Моніторинг якості освіти: методи та інструменти

Тема розкриває значення моніторингу якості освіти як інструменту забезпечення ефективності освітнього процесу та відповідності освітніх результатів встановленим стандартам. Розглядаються методи збору, аналізу та інтерпретації даних для оцінки якості освітніх послуг, зокрема стандартизоване

тестування, анкетування, самооцінювання та зовнішній аудит. Особлива увага приділяється сучасним цифровим інструментам моніторингу, системам управління навчанням (LMS) та аналітиці даних, які дозволяють здійснювати оперативний контроль і коригування освітнього процесу.

Основні поняття/ключові слова: контроль знань, оцінювання, критерії оцінювання, поточний контроль, підсумковий контроль, формувальне оцінювання, тестування, самооцінювання, зворотний зв'язок, рейтингова система.

Вид заняття: лекція, семінарське заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Анреєва Н. Онлайн-тестування у системі контролю якості знань майбутніх учителів іноземних мов / Н. Анреєва, Ю. Дем'янова // Іноземні мови. – 2014. – № 1. – С. 56-60.
2. Бабюк В. А. Критерії оцінювання в рамках загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти / В. А. Бабюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. - 2011. - Вип. 17. - С. 163-168.
3. Башкір О. І. Місце портфоліо в системі контролю знань студентів / О. І. Башкір // Педагогіка та психологія. - 2015. - Вип. 47. - С. 54-61.
4. Білоусова Л. І., Колгатін, О. Г. Критеріальний вибір системи комп'ютерно орієнтованого тестування навчальних досягнень / Л. І. Білоусова, О. Г. Колгатін // Наукові записки [Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка]. Серія : Педагогіка. - 2012. - № 5. - С. 53-57
5. Діомідова Н. Ю. Психічні стани успішних та неуспішних студентів у ситуації іспиту / Н. Ю. Діомідова // Психологія і особистість. - 2016. - № 1. - С. 119-128.

Додаткова:

1. Pedagogical design as a modern phenomenon of individual skill of scientific and pedagogical workers of higher education institutions [Electronic resource] / I. Kozubtsov [et al.] // Engineering and Educational Technologies. – 2022. – Vol. 10, no. 3. – P. 19–28. – Mode of access: [https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734669/1/EETECs2022_010\(3\)_02](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734669/1/EETECs2022_010(3)_02). – Title from screen.
2. Гронлунд Норман . Оцінювання студентської успішності: Практичний посібник. – К.: НМЦ «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – С. 312.
3. Денисенко С. М. Педагогічний дизайн у сучасному освітньому просторі / Світлана Миколаївна Денисенко // Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки. – 2015. – Т. 3, № 81. – С. 79–83.
4. Жирицький В. П. Методи оцінювання надійності тестів у системі дистанційного навчання "VITAVA". / В. П. Жирицький // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Фізико-математичні науки. – 2012. – № 3. – С. 159–162.

5. Зварич І. М. Педагогічні засади оцінювання знань студентів у вищих навчальних закладах США: монографія / І. М. Зварич. – К.: Фенікс, 2008. – С. 209.
6. Кашина Г. Трансформація моделі педагогічного дизайну в e-learning у системі неперервної педагогічної освіти. [Електронний ресурс] / Ганна Кашина // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2021. – Т. 10, № 114. – С. 24–36. – Режим доступу: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/5.pdf>.
7. Крапчатова Я. А. Комп'ютерне тестування в організації самоконтролю рівня сформованості англомовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів / Я. А. Крапчатова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету імені Тараса Шевченка. Сер. : Педагогіка. - 2016. - Вип. 1. - С. 28-34.
8. Наход, С. А. Педагогічний дизайн як засіб підвищення мотивації студентів у процесі e-learning [Електронний ресурс] / С. Наход // Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки». – 2020. – Т. 2, № 20. – С. 311–320. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-2-20-36>. – Назва з екрана.
9. Яременко-Гасюк, О. О. Технології педагогічного дизайну підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в контексті компетентнісного підходу (зарубіжний досвід) [Електронний ресурс] / Олена Олександрівна Яременко-Гасюк // ScienceRise: Pedagogical Education . – 2017. – № 10 (18). – С. 42–48.

Тема 7. Міждисциплінарні підходи у вищій освіті

Тема зосереджена на вивченні міждисциплінарних підходів, які розширюють освітні можливості та сприяють комплексному підходу до навчання. Здобувачі вищої освіти дізнаються, як інтеграція знань із різних дисциплін допомагає формувати глибоке розуміння складних проблем. Метою заняття є формування навичок міждисциплінарного мислення та ознайомлення студентів із прикладами успішних міждисциплінарних освітніх програм.

Основні поняття/ключові слова: міждисциплінарність, інтеграція знань, міждисциплінарні проєкти, критичне мислення, комплексний підхід, трансдисциплінарність, колаборація, мультидисциплінарність.

Вид заняття: лекція, семінарське заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Желанова, В. В. Впровадження стратегії міждисциплінарності в сучасній вищій освіті. [Електронний ресурс] / Вікторія Желанова // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2021. – № 1(48). – С. 477–480. – Режим доступу: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.477-480>. – Назва з екрана.
2. Сисоєва, С. О. Міждисциплінарні дослідження в галузі педагогіки: освітологічний контекст. / С. Сисоєва // Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН

- України): збірник наукових праць. – К. : Видавничий дім «Сам». – 2017. – С. 23–28.
3. Holubenko T. Interdisciplinary approaches in the educational process of higher education: from classical methods to innovations [Electronic resource] / Tetiana Holubenko, Iryna Polishchuk // Knowledge, Education, Law, Management. – 2025. – No. 1 (69). – P. 3–8. – Mode of access: <https://doi.org/10.51647/kelm.2025.1.1>. – Title from screen.
 4. Опанасенко В. П. Міждисциплінарний підхід як основа компетентнісного підходу в закладах вищої освіти. / В. П. Опанасенко, Т. В. Самусь // «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). – 2023. – № 9(27). – С. 337 – 347.
 5. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Addressing societal challenges through interdisciplinary research and education // OECD. — Paris : OECD Publishing, 2020. — С. 15–69. — Mode of access: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/06/addressing-societal-challenges-using-transdisciplinary-research_41211835/0ca0ca45-en.pdf

Додаткова:

1. Іщенко А. Міждисциплінарний підхід як пріоритетна стратегія розвитку вищої освіти в країнах ЄС [Текст] / А. Іщенко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. А. Біда та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2022. – № 2 (116). – С. 255–266. – Режим доступу: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2022.02/255-266>. – Назва з екрана.
2. Сбруєва, А. А. Формування європейського виміру забезпечення якості вищої освіти в контексті інтернаціоналізації освітнього простору : монографія / А. А. Сбруєва, І. В. Єременко ; за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. - Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. – С. 254.

Тема 8. Професійна ідентичність викладача вищої школи: педагогічні та психологічні виміри

Тема розкриває професійну ідентичність викладача вищої школи як динамічний і багатовимірний феномен, що формується в умовах цифровізації та трансформацій вищої освіти. Аналізуються психологічні та педагогічні механізми професійного самовизначення, внутрішнього діалогу й рефлексії викладача, зокрема в контексті концепції діалогічного Я, яка пояснює множинність професійних ролей і способи їх інтеграції. Розглядається вплив цифрового середовища, EdTech та нових академічних ролей на розвиток професійної ідентичності й професійної стійкості викладача.

Основні поняття/ключові слова: професійна ідентичність, викладач вищої школи, професійні ролі, діалогічне Я, внутрішній діалог, рефлексія, професійна стійкість, цифрове середовище, EdTech.

Вид заняття: лекція

Рекомендована література:

Основна:

1. Akkerman S. F. A dialogical approach to conceptualizing teacher identity [Electronic resource] / Sanne F. Akkerman, Paulien C. Meijer // Teaching and Teacher Education. – 2011. – Vol. 27, no. 2. – P. 308–319. – Mode of access: <https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.08.013>. – Title from screen.
2. Monereo C. The role of critical incidents in the dialogical construction of teacher identity. Analysis of a professional transition case [Electronic resource] / Carles Monereo // Learning, Culture and Social Interaction. – 2019. – Vol. 20. – P. 4–13. – Mode of access: <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2017.10.002>. – Title from screen.
3. Чепелева Н. В. Особистість як оповідач історій [Електронний ресурс] / Наталія Василівна Чепелева. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2018. – С. 7–23. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/712378/>. – Назва з екрана.
4. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я персоналу організацій в умовах війни : навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс] / Л. М. Карамушка. – К. : Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2023. – С. 168. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737839>. – Назва з екрана.

Додаткова:

1. Лукіяничук А. М. Модель розвитку професійної ідентичності майбутніх педагогів / А. М. Лукіяничук // Проблеми сучасної психології: зб. наук. праць КПНУ ім. І. Огієнка, Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / за ред. С.Д. Максименка. – К., 2010. – Вип. 7. – С. 370-380.
2. Frontiers | How higher education teachers see their professional identity [Electronic resource] / Carol Halal Orfali [et al.] // Frontiers. – Mode of access: <https://www.frontiersin.org/journals/education/articles/10.3389/educ.2024.1429847/full#h12>. – Title from screen.
3. Neander Christensson J. Teacher Identity Discourses in Place–Exploring Discursive Resources in Pre-Service Teachers' Constructions of Teacher Identity [Electronic resource] / Johan Neander Christensson // Education Sciences. – 2024. – Vol. 14, no. 11. – P. 1244. – Mode of access: <https://doi.org/10.3390/educsci14111244>. – Title from screen.
4. Council Recommendation of 16 June 2022 on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability 2022/C 243/02 - Publications Office of the EU [Electronic resource] // Official Journal of the European Union. – Mode of access: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f877d7a7-f5b2-11ec-b976-01aa75ed71a1>. – Title from screen.

5. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія.
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація, спостереження.

- методи формування практичних умінь та навичок: виконання практичних завдань, розробка схем, таблиць, складання опорних конспектів, складання словника понять;
- методи активного, евристичного і проблемного навчання, мультимедійні презентації.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів	
			денна	заочна
1	Розроблення карти емпатії за методом Дейва Греєм (Dave Gray)	Зображення у форматі JPG/PNG або презентація у форматі PowerPoint	5	5
2	Аналіз кейсу. Студенти отримують опис реальної / модельної ситуації булінгу / мобінгу й визначають: сторони, тригери, механізми, наслідки	Документ у форматі PDF або Word 1–1,5 сторінки	5	7
3	Асертивна комунікація викладача: розробка та відпрацювання професійних формулювань у типових викладацьких ситуаціях з використанням інструментів ІІІ.	Письмова робота у форматі Word-документа, що містить фрагменти (витяги) діалогу з інструментом штучного інтелекту, приклади асертивних формулювань та рефлексивний коментар аспіранта	5	7
4	Розроблення дидактичного матеріалу для організації технології перевернутий клас на платформі Едпазл https://edpuzzle.com	Навчальне відео на платформі Edpuzzle (посилання на відео для перевірки)	7	7
5	Розробити презентацію на тему «Міждисциплінарний підхід у вищій освіті» з використанням мультимедійних засобів.	Презентацію у форматі PowerPoint, Canva чи інший інструмент.	3	5
6	Створити інтерактивний тест для оцінювання знань студентів з використанням платформ таких як Kahoot, Google Forms та інші.	Посилання на тест (15-20 запитань)	5	7
7	Розроблення дорожньої карти дизайнування освітнього процесу в кризових умовах (в умовах змін)	Інфографіка (Canva, PowerPoint, Google Slides), схеми чи діаграма (mind-map, flowchart, блок-схема) таблиці (Word, Excel, Google Sheets), презентація на 8–10	3	5
8	Написати есе на тему “Аналіз професійної ідентичності викладача вищої школи в контексті діалогічного підходу”	Форма подання: Word-документ Обсяг: 1,5–3 сторінок	3	5
			36	48

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерій	7-бальні завдання	5-бальні завдання	3-бальні завдання
Відповідність вимогам завдання (повнота розкриття теми, відповідність формату, дотримання вимог до обсягу та структури)	0–0,5	0–0,5	0–0,5
Якість розробки та креативність (аргументованість, логіка побудови, глибина аналізу, оригінальність підходу)	0–2	0–1	0–0,5
Практична значущість та можливість застосування (наявність реальних прикладів, інструментів, рекомендацій)	0–2	0–2	0–1
Дизайн та презентація (структурованість, грамотність, візуальна охайність, формат подання)	0–0,5	0–0,5	0–0,5
Самостійність та глибина опрацювання (авторський стиль, коректні посилання, дотримання доброчесності)	0–2	0–1	0–0,5
Разом	7 балів	5 балів	3 бали

Критерії оцінювання виконання завдань для самостійної роботи реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів і включає наступні блоки:

- контроль засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань, розв'язання ситуаційних завдань, виконання аудиторних та позааудиторних робіт тощо на семінарських заняттях);
- контроль самостійної роботи здобувачів (педагогічне есе, виступ-презентація, огляд фахової літератури, реферування наукової літератури, доповідь, створення ментальної карти тощо).

Критерії оцінювання	К-сть одиниць	К-сть балів за одиницю	Макс. кількість балів
денна форма			
Відвідування занять (регулярність участі в заняттях, активність під час роботи)	8	1	8
Робота на семінарських заняттях (усне опитування, аргументовані відповіді, участь у професійних дискусіях, демонстрація розуміння теоретичного матеріалу)	7	1	7
Експрес-тести за темами (теми 1-7 – один тест, тема 8 – два тести)	9	1	9
Разом			24
заочна форма			
Відвідування занять (регулярність участі в заняттях, активність під час роботи)	3	1	3
Експрес-тести за темами (теми 1-7 – один тест, тема 8 – два тести)	9	1	9
Разом			13

Підсумковий (семестровий) контроль – екзамен.

Екзамен проводиться у вигляді – виконання тесту з 20 питань.

Правильна відповідь на питання тесту дорівнює 2 бали.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі (екзамен):	Кількість балів
Відмінно: відмінний рівень знань, <i>всі відповіді правильні</i>	40
Дуже добре: достатньо високий рівень знань, <i>відповідає 17–19 правильним відповідям</i>	34–38
Добре: в цілому добрий рівень знань <i>відповідає 14–16 правильних відповідей</i>	28–32
Задовільно: середній рівень знань <i>відповідає 11–13 правильних відповідей</i>	22–26
Достатньо: мінімально достатній рівень знань <i>відповідає 8–10 правильних відповідей</i>	16–20
Незадовільно: потребує додаткового опрацювання <i>відповідає 5–7 правильним відповідям</i>	10–14
Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням: <i>відповідає 0–4 правильних відповідей</i>	0–8

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні

1. Розкрийте сутність поняття «педагогіка вищої школи» та її місце в системі педагогічних наук.
2. Охарактеризуйте дидактику вищої освіти як теорію навчання у закладах вищої освіти.
3. У чому полягає роль інноваційних освітніх технологій у підвищенні якості та ефективності навчання?
4. Поясніть значення критеріїв оцінювання у процесі контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.
5. Окресліть роль викладача у сучасному освітньому процесі вищої школи.
6. Розкрийте сутність педагогічного дизайну та його значення для результативності навчання у вищій освіті.
7. У чому полягає мета та завдання виховної роботи у закладах вищої освіти?
8. Які основні завдання стоять перед викладачем вищої школи в умовах компетентнісного підходу?
9. Наведіть приклади інноваційних технологій навчання та обґрунтуйте доцільність їх використання.
10. Розкрийте сутність міждисциплінарного підходу в освіті та його значення для підготовки сучасного фахівця.
11. Визначте предмет і завдання психології вищої школи.
12. Що розуміють під психологічною безпекою освітнього середовища та чому вона є важливою?
13. Охарактеризуйте явище булінгу у вищій школі та його основні ознаки.
14. Поясніть поняття мобінгу у професійному середовищі та його наслідки для особистості й колективу.

15. Розкрийте сутність професійного вигорання викладача, його причини та прояви.
16. У чому полягає значення ненасильницького спілкування (NVC) у викладацькій діяльності?
17. Охарактеризуйте емоційну компетентність викладача та її роль у професійній діяльності.
18. Які психологічні особливості дорослих здобувачів освіти необхідно враховувати в освітньому процесі?
19. Розкрийте поняття професійної ідентичності викладача вищої школи.
20. Поясніть сутність стресостійкості викладача та її значення в умовах сучасних викликів вищої освіти.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

2 курс / 3 семестр денна форма навчання:

Види контролю	За результатами поточного контролю та самостійна роботи										Сума балів
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Разом	Підсумковий контроль	
Поточний контроль (відвідування, робота на семінарі, експрес-тест)	3	3	3	3	3	3	3	3	24	60	100
Самостійна робота	5	5	5	7	3	5	3	3	36		
Екзамен										40	

2 курс / 3 семестр заочна форма навчання:

Види контролю	За результатами поточного контролю та самостійна роботи										Сума балів
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Разом	Підсумковий контроль	
Поточний контроль: відвідування, робота на семінарі	1				1		1		12	60	100
експрес-тест	1	1	1	1	1	1	1	2			
Самостійна робота	5	7	7	7	5	7	5	5	48		
Екзамен										40	

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Нормативно-правова база:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 07.09.2021. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 27.08.2025). – Назва з екрана.
2. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. Дата оновлення: 11.10.2017. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 27.08.2025). – Назва з екрана.
3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 27.08.2025). – Назва з екрана.

Основна:

4. Akkerman S. F. A dialogical approach to conceptualizing teacher identity [Electronic resource] / Sanne F. Akkerman, Paulien C. Meijer // Teaching and Teacher Education. – 2011. – Vol. 27, no. 2. – P. 308–319. – Mode of access: <https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.08.013>. – Title from screen.
5. Alrawashdeh M.N., Al-Momani M., Al-Shboul M. Workplace cyberbullying and social capital among Jordanian university academic staff: a cross-sectional study

- // Humanities and Social Sciences Communications. – 2024. – Vol. 11. – Art. 334. – DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-024-02805-z>. – Назва з екрана.
6. Berglund D. Workplace bullying, stress, burnout, and the role of psychological safety // International Journal of Workplace Health Management. – 2025. – Vol. 16, No. 1. – Mode of access: <https://doi.org/10.1080/21568235.2023.2301588>. – Назва з екрана.
 7. Halupa C. M. Pedagogy, andragogy, and heutagogy [Electronic resource] / Colleen M. Halupa // Transformative Curriculum Design in Health Sciences Education. – 2015. – P. 143–158. – Mode of access: <https://doi.org/10.4018/978-1-4666-8571-0.ch005>. – Title from screen.
 8. Kobayashi M., Kawakami N., Tsutsumi A., et al. Effectiveness of a group-based psychological safety intervention to prevent workplace bullying and sustain work engagement: a cluster randomized controlled trial // Behavioral Sciences. – 2025. – Vol. 15, No. 10. – Mode of access: <https://doi.org/10.3390/bs15101302>. – Назва з екрана.
 9. Kyrychenko S. Burnout syndrome among higher education instructors as a consequence of distance learning // ScienceRise: Pedagogical Education. – 2025. – No. 2(63). – P. 26–30. – Mode of access: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2025.332087>. – Назва з екрана.
 10. Mahmoud G. N. M., Hussein Abdel-karim N. A., Aboserea M. M., Ghaith R. F. A. Exploring nonviolent communication and empathy in the university environment: a qualitative study // Cuestiones de Fisioterapia. – 2024. – Vol. 53, No. 2. – P. 4013–4042. – Mode of access: <https://doi.org/10.48047/w5g31070>. – Назва з екрана.
 11. Monereo C. The role of critical incidents in the dialogical construction of teacher identity. Analysis of a professional transition case [Electronic resource] / Carles Monereo // Learning, Culture and Social Interaction. – 2019. – Vol. 20. – P. 4–13. – Mode of access: <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2017.10.002>. – Title from screen.
 12. Nichiporenko N. Psychological safety as a characteristic feature of common workplace environments: bullying and mobbing experiences // SHS Web of Conferences. – 2021. – Vol. 104. – Mode of access: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2021/10/shsconf_dihelt2021_01036.pdf (дата звернення: 05.09.2025).
 13. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Addressing societal challenges through interdisciplinary research and education // OECD. — Paris : OECD Publishing, 2020. — С. 15–69. — Mode of access: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/06/addressing-societal-challenges-using-transdisciplinary-research_41211835/0ca0ca45-en.pdf
 14. Vorotnykova I., Dziabenko O., Morze N. Perspectives of implementation of personalized learning using artificial intelligence in higher education / I. Vorotnykova, O. Dziabenko, N. Morze // Information Technologies and Learning Tools. – 2025. – Vol. 105, No. 1. – Published February 28, 2025. – Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5893>. – Назва з екрана.
- Анреєва Н. Онлайн-тестування у системі контролю якості

- знань майбутніх учителів іноземних мов / Н. Анреєва, Ю. Дем'янова // Іноземні мови. – 2014. – № 1. – С. 56-60.
15. Бабюк В. А. Критерії оцінювання в рамках загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти / В. А. Бабюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. - 2011. - Вип. 17. - С. 163-168.
 16. Башкір О. І. Місце портфоліо в системі контролю знань студентів / О. І. Башкір // Педагогіка та психологія. - 2015. - Вип. 47. - С. 54-61.
 17. Биков В. Ю., Спірін О. М., Пінчук О. П. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, О. П. Пінчук // Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття». UNESCO Chair Journal. «Lifelong Professional Education in the XXI Century». – 2020. – № 1. – С. 27–36. – Режим доступу: [https://doi.org/10.35387/UCJ.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/UCJ.1(1).2020.27-36). – Назва з екрана.
 18. Білоусова Л. І., Колгатін, О. Г. Критеріальний вибір системи комп'ютерно орієнтованого тестування навчальних досягнень / Л. І. Білоусова, О. Г. Колгатін // Наукові записки [Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка]. Серія : Педагогіка. - 2012. - № 5. - С. 53-57
 19. Holubenko T. Interdisciplinary approaches in the educational process of higher education: from classical methods to innovations [Electronic resource] / Tetiana Holubenko, Iryna Polishchuk // Knowledge, Education, Law, Management. – 2025. – No. 1 (69). – P. 3–8. – Mode of access: <https://doi.org/10.51647/kelm.2025.1.1>. – Title from screen.
 20. Денисенко С. М. Педагогічний дизайн у сучасному освітньому просторі / Світлана Миколаївна Денисенко // Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки. – 2015. – Т. 3, № 81. – С. 79–83.
 21. Дистанційне та змішане навчання як засіб реалізації індивідуальної траєкторії професійного зростання педагога : монографія / за наук. ред. І. П. Воротникової. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. – С. 256.
 22. Діомідова Н. Ю. Психічні стани успішних та неуспішних студентів у ситуації іспиту / Н. Ю. Діомідова // Психологія і особистість. - 2016. - № 1. - С. 119-128.
 23. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. – С. 452.
 24. Дубасенюк, О. А., Самойленко, О. А. Основи андрагогіки (для фахівців у галузі освіти дорослих): навч.-метод. посібник. – Житомир: Вид. ЖДУ ім. І. Франка. – 2020. – С. 247.
 25. Желанова, В. В. Впровадження стратегії міждисциплінарності в сучасній вищій освіті. [Електронний ресурс] / Вікторія Желанова // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2021. – № 1(48). – С. 477–480. – Режим доступу: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.477-480>. – Назва з екрана.
 26. Калюжна Н. Етика професійного і ділового спілкування : навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / Н. Калюжна. – К. : ФОП Гуляєва В. М.,

2022. – С. 228. – Режим доступу: <https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/8.5-Kalyuzhna.pdf>.
27. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я персоналу організацій в умовах війни : навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс] / Л. М. Карамушка. – К. : Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2023. – С. 168. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737839>. – Назва з екрана.
28. Синергетика і освіта: монографія / За ред. В. Г. Кременя. – К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. – С. 348.
29. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / В. С. Кулішов. – Б. Церква. : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. – С. 142. – Режим доступу : <https://surl.lt/cmornr>. – Назва з екрана.
30. Наход, С. А. Педагогічний дизайн як засіб підвищення мотивації студентів у процесі e-learning [Електронний ресурс] / С. Наход // Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки». – 2020. – Т. 2, № 20. – С. 311–320. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-2-20-36>. – Назва з екрана.
31. Опанасенко В. П. Міждисциплінарний підхід як основа компетентнісного підходу в закладах вищої освіти. / В. П. Опанасенко, Т. В. Самусь // «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). – 2023. – № 9(27). – С. 337 – 347.
32. Отамась І. Г. Забезпечення академічної доброчесності в науковому та освітньому середовищі закладів освіти: досвід ЄС та України [Електронний ресурс] / Інна Г Отамась. – К. : ЦПО, 2021. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733273/>. – Назва з екрана.
33. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/3737-22 від 29.03.2022 р. : «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – К., 2022. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zabezpechennya-psihologichnogo-suprovodu-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini>. – Назва з екрана.
34. Розенберг М. Б. Ненасильницьке спілкування. Мова життя / М. Б. Розенберг. – К. : ТОВ «Видавництво Ранок», 2020. – С. 258.
35. Сиротюк Н. М. Педагогічний дизайн як чинник розвитку навчальної мотивації студентів дистанційної форми навчання [Електронний ресурс] / Н. М. Сиротюк, С. І. Гайдай // Академічні студії. Серія «Педагогіка». – 2022. – № 1. – С. 51–55. – Режим доступу: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.1.8>. – Назва з екрана.
36. Сисоєва, С. О. Міждисциплінарні дослідження в галузі педагогіки: освітологічний контекст. / С. Сисоєва // Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України): збірник наукових праць. – К. : Видавничий дім «Сам». – 2017. – С. 23–28.
37. Сіренко О. Ю., Спірін О. М. Цифрова дослідницька компетентність науково-педагогічного працівника: сутність поняття / О. Ю. Сіренко, О. М.

Спірін // Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану : збірник матеріалів. (м. Київ, 27 лютого 2025 р.) / Інститут цифровізації освіти НАПН України. – К. : ІЦО НАПН України, 2025. – С. 62–64.

38. Спірін О. М. Цифровізація освіти, освітнього процесу / О. М. Спірін // Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України: 2-ге вид., допов. та перероб. – К. : Юрінком Інтер, 2021. – С. 1099–1100.
39. Стражнікова І. В. Дидактичні системи у вищій освіті : навч.-метод. посіб. / І. В. Стражнікова. – Івано-Франківськ. : НАІР, 2016. – С. 108.
40. Чепелєва Н. В. Особистість як оповідач історій [Електронний ресурс] / Наталія Василівна Чепелєва. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2018. – С. 7–23. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/712378/>. – Назва з екрана.

Додаткова література:

1. ALLEA – All European Academies. European Code of Conduct for Research Integrity: Revised edition [Електронний ресурс] / ALLEA – All European Academies. – Berlin. : ALLEA – All European Academies, 2017. – 20 с. – Режим доступу: <https://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/05/ALLEA-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity-2017.pdf>
2. Alvi A. H. From Pedagogy to Andragogy in Post Covid-19 ESP Courses: A Customized Blended Learning Model for English in Medicine at a Saudi University [Electronic resource] / Amatul Hafeez Alvi // World Journal of English Language. – 2023. – Vol. 13, no. 2. – P. 77. – Mode of access: <https://doi.org/10.5430/wjel.v13n2p77>. – Title from screen.
3. Andragogy, peeragogy, heutagogy, and cybergogy contribution on self-regulated learning: A structural equation model approach. [Electronic resource] / Amiruddin [et al.] // International Journal of Instruction. – 2023. – Vol. 16, no. 3. – P. 551–572. – Mode of access: <https://doi.org/10.29333/iji.2023.16330a>. – Title from screen.
4. Простір Гідності Dignity Space. Про Емпатію (українські субтитри) - Brené Brown - On Empathy (Ukrainian subtitles) [Електронний ресурс] / Простір Гідності Dignity Space // YouTube. – 2016. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=2pIC1uoHMIo>. – Назва з екрана.
5. Council Recommendation of 16 June 2022 on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability 2022/C 243/02 - Publications Office of the EU [Electronic resource] // Official Journal of the European Union. – Mode of access: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f877d7a7-f5b2-11ec-b976-01aa75ed71a1>. – Title from screen.
6. The State of Edtech 2016 [Electronic resource] // EdSurge. – Mode of access: <https://www.edsurge.com/research/reports/the-state-of-edtech-2016>. – Title from screen.
7. Sinha S. New Google for Education tools for how you teach, learn and manage [Electronic resource] / Shantanu Sinha // Google. – Mode of access:

- <https://blog.google/products-and-platforms/products/education/google-for-education-iste-2023/>. – Title from screen.
8. Frontiers | How higher education teachers see their professional identity [Electronic resource] / Carol Halal Orfali [et al.] // Frontiers. – Mode of access: <https://www.frontiersin.org/journals/education/articles/10.3389/feduc.2024.1429847/full#h12>. – Title from screen.
 9. 2023 Global Education Outlook [Electronic resource] // HolonIQ. Global Impact Intelligence. – Mode of access: <https://www.holoniq.com/notes/2023-global-education-outlook> (date of access: 20.05.2025). – Title from screen.
 10. Education Technology in 10 Charts [Electronic resource] // HolonIQ. Global Impact Intelligence. – Mode of access: <https://www.holoniq.com/edtech-in-10-charts> (date of access: 20.05.2025). – Title from screen.
 11. Pedagogical design as a modern phenomenon of individual skill of scientific and pedagogical workers of higher education institutions [Electronic resource] / I. Kozubtsov [et al.] // Engineering and Educational Technologies. – 2022. – Vol. 10, no. 3. – P. 19–28. – Mode of access: [https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734669/1/EETECs2022_010\(3\)_02](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734669/1/EETECs2022_010(3)_02). – Title from screen.
 12. Kyrychenko M., Prosina O., et al. Transformational processes in non-formal adult education in Ukraine: trends and perspectives / M. Kyrychenko, O. Prosina // AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. – 2021. – Vol. 11, Iss. 2. – P. 80–84.
 13. Microsoft's 2023-2024 MIE Experts and Showcase Schools: Fostering a culture of innovation | Microsoft Education Blog [Electronic resource] // Microsoft Education Blog. – Mode of access: <https://www.microsoft.com/en-us/education/blog/2023/09/microsofts-2023-2024-mie-experts-and-showcase-schools-fostering-a-culture-of-innovation/> (date of access: 20.05.2025). – Title from screen.
 14. Neander Christensson J. Teacher Identity Discourses in Place—Exploring Discursive Resources in Pre-Service Teachers' Constructions of Teacher Identity [Electronic resource] / Johan Neander Christensson // Education Sciences. – 2024. – Vol. 14, no. 11. – P. 1244. – Mode of access: <https://doi.org/10.3390/educsci14111244>. – Title from screen.
 15. Digital Education Outlook 2023: Pushing the Frontiers with Artificial Intelligence, Blockchain and Robots [Electronic resource] // OECD. – Mode of access: <https://www.oecd.org/education/digital-education-outlook-2023.htm>. – Title from screen.
 16. Prosina O., Kyrychenko M., Sergeeva L., Ivchenko T., Fedorova Y. Exploration of pedagogical staff readiness for professional transformation: analysis of synchronous online focus group (SOFG) study results // African Journal of Applied Research. – 2024. – T. 10, № 1. – P. 400-417. – Режим доступа: <https://www.ajaronline.com/index.php/AJAR/article/view/711>. – Назва з екрана.
 17. Rodriguez-Segura D. EdTech in Developing Countries: A Review of the Evidence [Electronic resource] / Daniel Rodriguez-Segura // The World Bank

- Research Observer. – 2022. – Vol. 37, Iss. 2. – P. 171–203. – Mode of access: <https://doi.org/10.1093/wbro/lkab011>. – Title from screen.
18. Global education monitoring report, 2023: technology in education: a tool on whose terms? [Electronic resource] // UNESCO. – Mode of access: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385723>. – Title from screen.
 19. Бахрушин В. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід [Електронний ресурс] / В. Бахрушин. 2018. – Режим доступу: <https://surl.li/vsrbta>. – Назва з екрана.
 20. Вартанова О., Кузнецов Д. Аналіз факторів професійного вигорання співробітників і здобувачів закладів вищої освіти в контексті управління благополуччям персоналу [Електронний ресурс] / О. Вартанова, Д. Кузнецов // Економіка та суспільство / КНУТД. – К., 2024. – № 59. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-50>. – Назва з екрана.
 21. Грицюк І. М., Просіна О. В. Психологічні засади тьюторингу у вищій школі / І. М. Грицюк, О. В. Просіна // Innovative Pedagogy. – 2024. – Вип. 62. – С. 132–138.
 22. Гронлунд Норман . Оцінювання студентської успішності: Практичний посібник. – К.: НМЦ «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – С. 312.
 23. Денисенко С. М. Педагогічний дизайн у сучасному освітньому просторі / Світлана Миколаївна Денисенко // Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки. – 2015. – Т. 3, № 81. – С. 79–83.
 24. Довідник безбар'єрності [Електронний ресурс] // Без бар'єрів. – Режим доступу: <https://bf.in.ua/>. – Назва з екрана.
 25. Жирицький В. П. Методи оцінювання надійності тестів у системі дистанційного навчання "VITAVA". / В. П. Жирицький // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Фізико-математичні науки. – 2012. – № 3. – С. 159–162.
 26. Зварич І. М. Педагогічні засади оцінювання знань студентів у вищих навчальних закладах США: монографія / І. М. Зварич. – К.: Фенікс, 2008. – С. 209.
 27. Іванова О. А. Комунікативні бар'єри у спілкуванні фахівця сфери обслуговування: шляхи подолання / О. А. Іванова // Інноваційна педагогіка. – 2023. – Вип. 57(1). – С. 199–203. – Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/57/part_1/40.pdf.
 28. Іщенко А. Міждисциплінарний підхід як пріоритетна стратегія розвитку вищої освіти в країнах ЄС [Текст] / А. Іщенко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. А. Біда та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2022. – № 2 (116). – С. 255–266. – Режим доступу: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2022.02/255-266>. – Назва з екрана.
 29. Кашина Г. Трансформація моделі педагогічного дизайну в e-learning у системі неперервної педагогічної освіти. [Електронний ресурс] / Ганна Кашина // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2021.

- Т. 10, № 114. – С. 24–36. – Режим доступу: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/5.pdf>.
30. Кириченко М. О., Просіна О. В., Гончаренко Я. В. Готовність педагогічних та науково-педагогічних працівників до професійної трансформації в умовах війни: аналітичний огляд дослідження [Електронний ресурс] / М. О. Кириченко, О. В. Просіна, Я. В. Гончаренко // *Modern Engineering and Innovative Technologies*. – 2024. – Вип. 6(31-06). – С. 16-35. – Режим доступу: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2024-31-00-033>. – Назва з екрана.
 31. Кириченко М. О., Просіна О. В., та ін. Нелінійне світорозуміння освіти дорослих в умовах глобалізації/ М.О. Кириченко, О.В. Просіна // *Вісник післядипломної освіти*. – 2020. – Вип. 11. С. 41–49.
 32. Кириченко М. О. Нелінійне світорозуміння освіти дорослих: неформальна освіта в системі українського відкритого університету післядипломної освіти / М. О. Кириченко, О. В. Просіна, Т. С. Кравчинська, Я. Л. Швень // *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи*. - 2020. - Вип. 77. - С. 113-117. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2020_77_27. – Назва з екрана.
 33. Крапчатова Я. А. Комп'ютерне тестування в організації самоконтролю рівня сформованості англомовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів / Я. А. Крапчатова // *Вісник Київського національного лінгвістичного університету імені Тараса Шевченка. Сер. : Педагогіка*. - 2016. - Вип. 1. - С. 28-34.
 34. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – С. 486.
 35. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи. / З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2009. – С. 495.
 36. Лукіянчук А. М. Модель розвитку професійної ідентичності майбутніх педагогів / А. М. Лукіянчук // *Проблеми сучасної психології: зб. наук. праць КПНУ ім. І. Огієнка, Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / за ред. С.Д. Максименка*. – К., 2010. – Вип. 7. – С. 370-380.
 37. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/9-650 від 23.10.2018 р. : «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – К., 2018. – Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/62228/. – Назва з екрана.
 38. Міністерство освіти і науки України. Наказ № 1140 від 19.10.2018 р. : «Деякі питання Національного репозитарію академічних текстів» [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – 2018. – Режим доступу: <https://surl.lu/anikam>. – Назва з екрана.
 39. Наход, С. А. Педагогічний дизайн як засіб підвищення мотивації студентів у процесі e-learning [Електронний ресурс] / С. Наход // *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки»*. – 2020. – Т. 2, № 20. – С. 311–320. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-2-20-36>. – Назва з екрана.

40. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Кодекс академічної доброчесності [Електронний ресурс] / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. – 2019. – Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічної-доброчесності.pdf>.
41. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. [Електронний ресурс] / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. – 2019. – Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/>. – Назва з екрана.
42. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України [Електронний ресурс] : Наказ МОН України від 22.05.2018 р. № 509. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>. – Назва з екрана.
43. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні [Електронний ресурс] // SAIUP. – Режим доступу: <https://saiup.org.ua/>. – Назва з екрана.
44. Просіна О. В. Модель упровадження авторської синергетичної технології професійної трансформації педагогічних (науково-педагогічних) працівників: емерджентні системи та їх вплив [Електронний ресурс] / О. В. Просіна // Modern Engineering and Innovative Technologies. – 2024. – Вип. 6(31-06). – С. 36-52. – Режим доступу: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2024-31-00-032>. – Назва з екрана.
45. Професійне та емоційне вигорання учасників освітнього процесу під час кризових і трансформаційних процесів : матеріали всеукр. наук.-педаг. підвищ. кваліфікації (м. Львів, 1 січ.-11 лют. 2024 р.). – Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2024. – С. 164.
46. Сбруєва, А. А. Формування європейського виміру забезпечення якості вищої освіти в контексті інтернаціоналізації освітнього простору : монографія / А. А. Сбруєва, І. В. Єременко ; за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. - Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. – С. 254.
47. Фрицюк В. Професійний саморозвиток майбутнього педагога: х'ютагогічний підхід [Електронний ресурс] / Валентина Фрицюк, Майя Кадемія // Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems. – 2022. – С. 315–325. – Режим доступу: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-315-325>. – Назва з екрана.
48. Шкарлатюк К. І., Коширець В. В., Просіна О. В. Тьюторинг у вищій освіті: концепції та практика / К. І. Шкарлатюк, В. В. Коширець, О. В. Просіна // Вісник післядипломної освіти. – 2024. – Вип. 20. – С. 75–83.
49. Яременко-Гасюк, О. О. Технології педагогічного дизайну підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в контексті компетентнісного підходу (зарубіжний досвід) [Електронний ресурс] / Олена Олександрівна Яременко-Гасюк // ScienceRise: Pedagogical Education . – 2017. – № 10 (18). – С. 42–48.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України : офіційний вебсайт. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення: 05.09.2025). – Назва з екрана.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний вебсайт. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 05.09.2025). – Назва з екрана.
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : офіційний вебсайт. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/> (дата звернення: 05.09.2025). – Назва з екрана.
4. Електронна бібліотека НАПН : офіційний вебсайт. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/> (дата звернення: 05.09.2025). – Назва з екрана.